

Norwegian Financial Mechanism 2009-2014
Programul RO 24 „Întărirea capacității judiciare și cooperare”

Proiectul “Consolidarea capacității sistemului judiciar din România de a face față noilor provocări legislative și instituționale/ Strengthening the capacity of the Romanian judicial system to face new legislative and institutional challenges”

CHELTUIELILE JUDICIARE

Sediul materiei: Titlul VI (acte procedurale și procesuale comune)

Cap. III, art. 272-276

CHELTUIELI JUDICIARE- clasificare

1. **de procedură** (avansate de către stat prin intermediul organelor judiciare), necesare pentru efectuarea actelor de procedură sau de probațiune, pentru conservarea obiectelor conservate sau sechestrate în cursul procesului.
2. **de judecată** (avansate de către părți).
 1. a) cheltuieli care se recuperează;
 - b) cheltuieli care rămân definitiv în sarcina statului.

TEMEIUL CHELTUIELILOR JUDICIARE

- corelația culpa infracțională- cheltuieli (inculpat);
- obligație subsidiară și limitată(culpă procesuală)- celelalte părți;
- obligație subsidiară și integrală a statului

PERSOANE ÎNDREPTĂȚITE SĂ SOLICITE CHELTUIELI JUDICIARE- drept de a solicita, iar nu obligație din oficiu a organului judiciar

- a) **martor;**
- b) **expert;**
- c) **interpret;**

CULPĂ INFRAȚIONALĂ- art. 274 CPP (plata cheltuielilor avansate de către stat de către inculpat în caz de :

- renunțare la urmărirea penală (art. 318 CPP- Decizia CC din 20 ianuarie 2016);
- condamnare (art. 396 alin. 2 CPP);
- amânarea aplicării pedepsei (art. 396 alin. 4 CPP);
- renunțarea la aplicarea pedepsei (art. 396 alin. 3 CPP).

NOTĂ: **excluse onorariile avocaților din oficiu și ale interpreților**(cheltuieli generale de asigurare a funcționării justiției).

Nu se au în vedere la stabilirea cheltuielilor:

- gradul de participare la săvârșirea faptelor;
- situația materială sau gradul de solvabilitate;
- eventuale circumstanțe atenuante sau agravante

CULPĂ PROCESUALĂ (prezumția de nevinovăție)- art. 275 CPP:

1) Cheltuielile judiciare avansate de stat sunt suportate după cum urmează:

1. în caz de achitare, de către:

- a) persoana vătămată, în măsura în care i se reține o culpă procesuală;
- b) partea civilă căreia i s-au respins în totul pretențiile civile, în măsura în care i se reține o culpă procesuală;
- c) inculpatul care a fost obligat la repararea prejudiciului- reg. generală a culpei din procesul civil

2. în caz de încetare a procesului penal, de către:

- a) inculpat, dacă există o cauză de nepedepsire- culpă infrațională nedovedită
- b) persoana vătămată, în caz de retragere a plângerii prealabile sau în cazul în care plângerea prealabilă a fost tardiv introdusă;

c) partea prevăzută în acordul de mediere, în cazul în care a intervenit medierea penală;

d) inculpatul și persoana vătămată, în caz de împăcare.

3. dacă inculpatul cere continuarea procesului penal, cheltuielile judiciare sunt suportate de către:

a) persoana vătămată, atunci când aceasta și-a retras plângerea prealabilă ori s-a dispus clasarea în temeiul dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. a)-c) sau achitarea inculpatului- corelat cu alin. 1 pct. 1 lit. a

b) inculpat, atunci când se dispune clasarea pentru alte situații decât cele prevăzute în dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. a)-c) ori încetarea procesului penal;

4. în caz de restituire a cauzei la parchet în procedura camerei preliminare, cheltuielile judiciare sunt suportate de către stat (culpa procesuală a organului judiciar)

(2) În cazul declarării apelului, recursului în casație ori al introducerii unei contestații sau oricărei alte cereri, cheltuielile judiciare sunt suportate de către persoana căreia i s-a respins ori care și-a retras apelul, recursul în casație, contestația sau cererea- culpă procesuală similară celei din contenciosul administrativ

(3) În toate celelalte cazuri, cheltuielile judiciare avansate de stat rămân în sarcina acestuia.

PROBLEME DE PRACTICĂ NEUNITARĂ

- cazul minorilor cărora li se aplică măsuri educative- art. 274 sau art. 275 alin. 3 CPP; Dec. 58/2007 RIL, *In cazul in care partea vatamata este minor, cheltuielile judiciare ocazionate de judecarea cauzei vor fi suportate de minorul parte vatamata, prin reprezentant legal.*

- contestația la executare sau cererea de întrerupere a executării pedepsei neînsușite de către condamnat, respinse ca inadmisibile sau retrase, desi nu au fost formulate de către titular (ex. Sp. 129/2015 a CAB, Secția a II a penală);

- este aplicabil principiul dreptului de dispoziție al părților prevăzut în art. 9 C.pr.civ, sau se aplică strict dispozițiile art. 275 pct. 2 lit d CPP? (ex. Sp. 665/2014 a Judecătoriei Sector 2 București)

CHELTUIELI JUDICIARE FĂCUTE DE CĂTRE PĂRȚI- art. 276

- aceleași reguli ale culpei procesuale ca și în cazul celor avansate de stat;
- aplicarea principiului *accessorium sequitur principale*;
- când sunt mai mulți inculpați- proporțional măsurii în care au provocat cheltuielile;
- în cazuri neprevăzute de lege- art. 451 alin. 2 NCPC (*Instanța poate, chiar și din oficiu, să reducă motivat partea din cheltuielile de judecată reprezentând onorariul avocaților, atunci când acesta este vădit disproporționat în raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfășurată de avocat, ținând seama și de circumstanțele cauzei. Măsura luată de instanță nu va avea niciun efect asupra raporturilor dintre avocat și clientul său.*)
- spre deosebire de cheltuielile judiciare avansate de către stat, pronunțarea pe cele de judecată se face la cerere;
- onorariile avocaților din oficiu, Protocolul cu M.J.
- executarea, numai în urma dispoziției instanței, iar nu și a procurorului.